

сьогодні автори замінюють світлинами реального експерименту. На жаль, це не забезпечує відповідний рівень динамічної наочності, притаманний реальному фізичному експерименту. Частково вирішити цю проблему дає можливість використання електронних додатків або цифрового супроводу. Технологія QR-кодів дає можливість не лише розвантажити сторінки підручника, скеровуючи учня до електронних освітніх ресурсів, а й візуалізувати навчальний експеримент засобами відеонаочності, віртуальних лабораторій, елементів доповненої реальності.

Отже, сучасний підручник фізики стає інструментом інтеграції традиційних й інноваційних підходів реалізації шкільного фізичного експерименту. В умовах інформатизації освітнього процесу це стимулює інтерес учнів не лише до вивчення фізики, а й систематичної роботи з підручником як сучасним і динамічним засобом навчання.

Використані джерела

Головко, М.В., Мацок, В.М. & Рудницька, Ж.О. (2023). Організаційно-методичні особливості реалізації дистанційного навчання фізики в закладах вищої освіти. Наукові записки Серія: Педагогічні науки, Т. 1, № 208.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Мачача Тетяна,

кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу технологічної освіти,
Інституту педагогіки НАПН України

tmachacha@ukr.net

Довготривала російсько-українська війна привернула увагу всього світу до мужності й згуртованості українців, історії й культури української держави. У цивілізованих країнах відбуваються численні акції, зустрічі на підтримку України у відстоюванні своєї незалежності й територіальної цілісності.

Незважаючи на труднощі, трагедії, втрати під час війни, спостерігається сплеск розвитку української культури, зокрема декоративно-ужиткового мистецтва. Митці активно репрезентують унікальну і давню українську культуру – створюють нові витвори на основі традицій віковичного народного мистецтва, які нині користуються неабияким попитом. Навіть на фронті, під час відносного затишшя, знані майстри-воїни знаходять можливість творити — ріжуть ложки з дерева, вишивають, в'яжуть тощо. Власні вироби часом виставляють на аукціони, а виручені кошти надсилають на потреби українського війська.

Уже зараз постають питання, як буде відбудовуватися Україна після перемоги у війні. Проводяться дискусії щодо розбудови нашої держави з розвинутою культурою і сучасним виробництвом, формування її позитивного іміджу, гідного представництва у світовій спільноті.

Одним з важливих завдань є створення впізнаваного в світі національного продукту в різних сферах мистецтва та виробництва, впорядкування зручного й естетичного життєвого дизайн-середовища на основі розвитку потенціалу власної, багатівікової і високорозвиненої культури.

Підвалини для розвитку і творення національної виробничої культури закладаються ще в дошкільній освіті. Вагомим внеском у розвиток технологічної шкільної освіти, становлення творців української культури, їхньої національної ідентичності має інтегрований курс «Дизайн і технології» на рівні початкової середньої освіти та базовий навчальний предмет «Технології» у межах технологічної освітньої галузі на рівні базової середньої освіти. Одним з обов'язкових результатів навчання технологій є готовність і здатність застосовувати технології декоративно-ужиткового мистецтва (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020, с. 10).

Технологічна освіта в новій українській школі покликана здійснювати трансформацію національних і загальнолюдських цінностей соціокультурного досвіду людства у сфері виробництва в особистісний досвід учнів, виявляти споріднену їхнім здібностям і потребам діяльність, забезпечувати віднаходження професійних інтересів, розвивавати готовність і здатність долучатися до творення сучасної виробничої культури власного народу, держави з врахуванням етнокультурних, національних традицій.

Передбачається організація навчання технологій на основі розв'язання реальних життєвих проблем стосовно створення гармонійного предметно-просторового й візуально-інформаційного дизайн-середовища через свідоме проектування і виготовлення особистісно й соціально значущих, зручних й естетичних виробів. На заняттях технологій, уже з початку війни, учні активно допомагають українським воїнам. Виготовляють для них сувеніри, корисні дрібнички, окопні свічки тощо (Мачача, 2021а, с. 135).

Важливим компонентом змісту шкільної технологічної освіти є проектно-технологічна діяльність — фундаментальний освітній об'єкт технологічної освітньої галузі, який забезпечує єдність її змісту й освітнього процесу (Мачача, Юрженко, 2017, с. 63). Психологи визнають, що для цілісного розвитку людини провідною є творча перетворювальна (проектувальна і практична) діяльність. У способах цієї діяльності концентрується система знань про традиційне і сучасне виробництво. Вона реалізовується лише в межах технологічної освітньої галузі нової української школи. Набуті компетентності в цій діяльності будуть корисними для учнів під час вивчення інших шкільних предметів та в будь-якій сфері їхньої життєдіяльності.

В українців споконвіку непереборною була і залишається потреба творити красу в повсякденному житті. Застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва під час навчання технологій забезпечує можливість власноруч створювати корисні, добротні й естетичні освітні продукти — вироби, послуги, проекти для власних потреб та потреб навколишнього середовища.

Народне мистецтво є джерелом творення етностилу, який постає на розмаїтті матеріалів, технік виготовлення, удосконаленні форм, розвитку орнаментальної культури, колористики тощо (Мачача, 2021b, с. 14). Переосмислення народних мистецьких традицій як джерела продукування ідей у дизайн-проектуванні виробів є основою для створення освітніх продуктів в етностилі.

Використання традицій декоративно-ужиткового мистецтва у навчанні технологій на рівні базової середньої освіти розвиває в учнів відчуття естетики, добродійності, готовності і здатності до самопізнання й самовираження в предметно-перетворювальній діяльності. А тому важливо занурювати учнів у світ декоративно-ужиткового мистецтва, знайомити їх з автентичними виробами, розвивати здатність бачити красу творів народного мистецтва, творчо застосовувати його традиції у власній проектно-технологічній діяльності стосовно створення добротних й естетичних виробів.

Використані джерела

Державний стандарт базової середньої освіти (2020). Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня, № 898. <https://cutt.ly/5lsvBP>.

Мачача, Т. С. (2021a). Наукові основи формування змісту технологічної базової середньої освіти. Проблеми сучасного підручника, 27, 132–143. <https://lib.iitta.gov.ua/729473/>.

Мачача, Т. С. (2021b). Проектування виробів в етностилі. Навчальний посібник. Київ: КОНВІ ПРИНТ.

Мачача, Т., Юрженко, В. (2017) Стратегії розвитку технологічної освіти в середній загальноосвітній українській школі: наскрізність змісту і структури. Український педагогічний журнал, 2, 58–68. <https://lib.iitta.gov.ua/712557/>

ЗМІСТ СУБ'ЄКТНОЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО- ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

Онаць Олена,

завідувач відділу економіки та управління
загальною середньою освітою,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

✉ olena.onats@gmail.com

Сучасний стан суспільно-економічного розвитку держави, реалії воєнного стану та необхідність повоєнного відновлення України потребують нових підходів, форм і способів взаємодії держави і суспільного сектора. Особлива роль у цьому про-